

Univerzita Komenského v Bratislave, Prírodovedecká fakulta,

Katedra fyzickej geografie a geoekológie

Klub učiteľov geovied

odborná skupina pri Slovenskej geologickej spoločnosti pri SAV

Nové trendy v geovedách – geovedné vzdelávanie učiteľov

Projekt KEGA č. 088UK-4/2013

Rakúsko

SPRIEVODCA K EXKURZII A WORKSHOPU V TERÉNE

2.10.2013

Program exkurzie

Bratislava– Braunsberg – Neziderské jazero – St. Margaretten – Berg – Bratislava .

Lídia Turanová, Mária Bizubová, Ivan Ružek
2013

Realizáciu exkurzie podporila:

KEGA č. 088UK-4/2013: Nové trendy v geovedách – geovedné vzdelávanie učiteľov

Rakúsko

Základné údaje o lokalite

Názov krajiny: Rakúska republika

Štátne zriadenie: spolková republika

Hlavné mesto: Viedeň

Rozloha: 83 854 km²

Územné členenie: 9 spolkových krajín:

Burgenland, Dolné Rakúsko, Horné Rakúsko, Korutánsko, Salzburg, Štajersko, Vorarlberg, Tirolsko, Viedeň

Počet obyvateľov: 7 605 000

Hustota osídlenia: 90 obyv./km²

Národnostné zloženie: 7 435 000 (98%) Rakúšania, 6 oficiálne uznaných národnostných menšín - Česi, Chorváti, Slovinci, Maďari, Rómovia, Slováci

Prístup: *Do Rakúska sa dostaneme cez prechody Petržalka – Berg, Jarovce –*

Kittsee, Moravský Svätý Ján – Hohenau an der March na pozemných komunikáciach alebo

Záhorská Nová Ves – Angern an der March kompou alebo Petržalka – Kittsee a Devínská

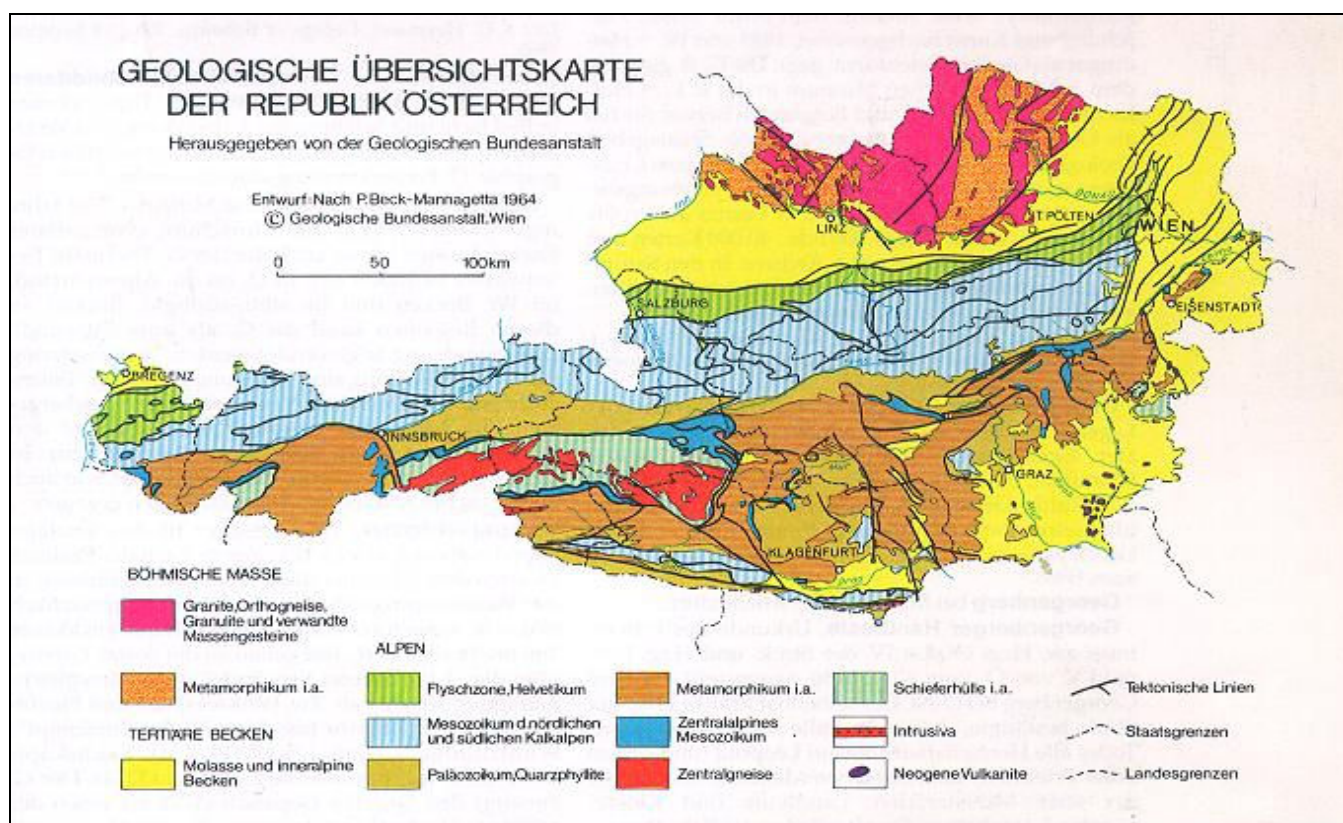
Nová Ves - Marchegg železnicou.

Charakteristika lokality

Povrch Rakúska pokrýva, až na malú oblasť severne od Dunaja a na východe, mohutný masív Álp. Rakúsko je druhý najhornatejší štát Európy. Alpy sú významné alpínske pásmové pohorie. Celá sústava tvorí oblúk dlhý 1200 km, so šírkou 250 km. Názov Alpy prevzali Rimania v 3. storočí pred n. l. od Keltov (pôvodne - vysokohorská pastvina). Východné Alpy sa rozdeľujú na Wienerwald (Viedenský les), Niederösterreichische Voralpen (Dolnorakúske Predalpy), Oberösterreichische Voralpen (Hornorakúske Predalpy), Salzburger Kalkalpen (Salzburské vápencové Alpy) a pohoria Tennen Gebirge, Dachstein a Totes Gebirge. Najmohutnejší je horský masív Vysoké Taury (Grossglockner – 3 798 m n. m.). Alpy boli podobne ako Tatry v starších štvrtohorách zaľadené. Pozostatkom po činnosti ľadovcov sú ľadovcové doliny – trógy, plesá (napr. Attersee, Traunsee, Hallstätter See, Mondsee, Wolfgangsee, Fuschlsee, Zeller See a iné, morény, guliaky, nunatoky atď.). Východné Alpy majú výraznú príkrovovú stavbu, ktorá bola formovaná počas alpínskej orogenézy pri vzniku a uzatvorení oceánu Tethys. Rozsiahle príkrovy tvoria 3 na seba nasunuté jednotky.

Najvyššou z nich je austroalpinikum, v Západných Alpách, ktoré boli viac vyzdvihnuté, je už takmer oderodované. Pod austroalpinikom sa nachádzajú penninikum a helvetikum. Jednotky penninika predstavujú 2 oceánske oblasti (severná Valaiská a južná Piemontská), medzi ktorými sa nachádzal úzky pás pevniny známy ako Briançonnaiský mikrokontinent. Geologickú spätosť so Západnými Karpatami podčiarkuje aj prítomnosť pozostatkov Meliatsko-halstattského oceánu. Východnú hranicu Východných Álp tvorí Wienerwald (Viedenský les) a Viedenska panva, ktoré sú prechodným členom medzi Alpami a Západnými Karpatami. Geologicky je hranica medzi oboma pohoriami menej zreteľná, pretože viaceré stavebné jednotky Východných Álp sú prítomné v Malých Karpatoch a možno i v Považskom Inovci. Alpský klub (Alpenvereins-Einteilung) uprednostňuje členenie Východných Álp na Severné vápencové Alpy, Centrálné kryštallické a Južné vápencové Alpy. Tieto väčšie celky sa ďalej členia na niekoľko desiatok menších regiónov. Územie severne od Dunaja vyplňa najjužnejšia časť Českej vysočiny. Z nej patrí Rakúsku čiastočne južná Šumava a Novohradské hory.

Iné zaujímavosti

Rakúsko je vnútrozemský štát výrazne pretiahnutý východo-západným smerom s dĺžkou 580 km a šírkou 40 až 250 km. Najužšie miesto je v Tirolsku. 2/3 územia zaberajú Alpy. Na východe a severovýchode dominujú dve veľké panvy – Viedenská panva a Grázska panva. Tieto majú prevažne rovinný až pahorkatinný charakter. Viedenská panva predstavuje tektonickú prepadlinu medzi Západnými Karpatmi a Východnými Alpami. Centrálnu časť Viedenskej panvy na sútoku Dunaja a Moravy tvorí Moravské pole (Marchfeld). Na východe krajiny sú výbežky Panónskej panvy (okolie Nezdiderského jazera).

Severne od Dunaja sa rozprestiera pomerne nízka Rakúska žulová plošina, ktorá patrí do systému Českého masívu. Rakúsko má bohaté zdroje nerastných surovín. Tradíciu má najmä ťažba kamennej soli (Hallstatt, Salzburg). Významná je ťažba magnezitu, olovených, zinočnatých, antimónových a medených rúd. patrí medzi krajiny s najrozvinutejším turistickým ruchom. Je tu možnosť ako letnej, tak aj zimnej turistiky. V zime je v prevádzke okolo 50 lyžiarskych stredísk.

Poľnohospodárstvo pokrýva až 90% spotreby potravín. Pestuje sa tu pšenica, kýmne rastliny a iné. Krajina má množstvo kultúrnych pamiatok, liečebných stredísk a centier pre turistický ruch.

Literatúra

- <http://sk.wikipedia.org/wiki/Rak%C3%BAsko> (august 2013)
- http://sk.wikipedia.org/wiki/V%C3%BDchodn%C3%A9_Alpy (august 2013)
- <http://sk.wikipedia.org/wiki/Rak%C3%BAsko> (august 2013)
- <http://cestovanie.aktuality.sk/clanok/311/rakusko/> (august 2013)

Lokalita: Braunsberg

Základné údaje o lokalite

Spolková krajina: Burgenland

Geomorfologická jednotka: Hainburské vrchy

Geologická jednotka: jadrové pohorie

Prístup: Vrch Braunsberg sa týči priamo nad mestečkom Hainburg v Rakúsku. Dostaneme sa tam cez hraničný prechod Berg. Na vrch Braunsberg treba odbočiť doprava na prvej väčšej križovatke pred Viedenskou bránou v blízkosti železničnej stanice. S výnimkou zimného obdobia sa dá ísť autom až hore na vrchol, kde je aj parkovisko.

GPS súradnice: 48 ° 28 '00 "N, 16 ° 20 '00 "E

Charakteristika lokality

Vrch Braunsberg sa týči priamo nad Hainburgom do výšky 346 m n. m. Leží v Západných Karpatoch, v podcelku Hainburské vrchy.

Vrch Braunsberg

Z vrcholovej plošiny sú krásne výhľady na hrady Devín a Hainburg, na okolité lesy a polia či rieku Moravu. Plošinovitý lúčny vrchol poskytuje zo svojich okrajov výhľady nielen na mestečko, ale aj Moravské pole (Marchfeld), Devínsku bránu (prielom Dunaja), Devínske Karpaty, Bratislavu a Hainburské vrchy. Hainburské vrchy (starší názov Hundsheimské, nem. Hainburger Berge alebo Hundsheimer Berge) sú vrchy v Rakúsku, ktoré tvoria niekoľko prevažne zalesnených kopcov na pravom brehu Dunaja pri meste Hainburg an der Donau. Ležia JZ od rieky Dunaj. Patria k nim okrem Braunsbergu tiež vyvýšeniny Hundsheimerberg, Spitzenberg, Pfaffenberg a Schlossberg.

Najvyšším vrchom je Hundsheimer Berg s výškou 480 m n. m. Pohorie je budované starším kryštalinikom, ktoré tvoria fylity, zelené bridlice a biotitické bridlice, do ktorých prenikla žula s pegmatitom (Wolfstal) v spodnom karbone. Nasledujúci permský sedimentárny kryt sa skladá z kremencov (Semmering – kremenec) a stredotriasových karbonátov (gutensteinské a steinalmské vápence). V poslednej dobe boli aj v Hainburských vrchoch objavené horniny odpovedajúce borinským liasovým brekciovým vápencom. Hainburské vrchy sú výbežkom Karpát. Geologicky a geomorfologicky tvoria ich pokračovanie, patria teda ku Karpatskej, nie k Alpskej sústave. Hranicu medzi Karpatmi a Alpami tvorí Karnunská brána južne od Hainburských vrchov. Spolu s Litavskými vrchmi (Leithagebirge) tvoria prechod k Východným Alpám. Smerom na východ prechádzajú medzi riekami Dunaj a Litava do nížiny Haidboden, na ktorú z juhu nadväzuje Parndorfská plošina (Parndorfer Platte) a zo západu Prellenkirchská štrková niva (Prellenkirchener Schotterflur), ktoré sú tvorené štrkovými nánosmi klesajúcimi od SZ (185 m n. m.) smerom na JV (130 m n. m.). Obe sú na západe spojené s Viedenskou panvou (Wiener Becken) cez tzv. Bruckskú bránu (Brucker Pforte).

Iné zaujímavosti

Vrch Braunsberg je tiež jedným z troch keltských hradísk (Braunsberg, Devín, Bratislavský hradný vrch), ktoré sa nachádzajú v oblasti tzv. Uhorskej brány. Na vrchole Braunsbergu už z diaľky upúta zrekonštruovaná časť palisád a strážnej veže. Predpokladá sa, že hradiská pred 2000 rokmi vybudoval keltský kmeň Bójov. Najstaršie osídlenie, ktoré malo na hradisku významné zastúpenie, badať v dobe hallštadskej (staršia doba železná) – približne v 7. až 6. storočí pred naším letopočtom. Bohaté mohyly vybudované v tomto období v tesnej blízkosti hradiska, poukazujú na značný význam tejto lokality. Z obdobia pádu Rímskej ríše a sťahovania národov nachádzame stopy po obnovení opevnenia. Vtedy bol pozdĺž náhornej plošiny na okraji hradiska vybudovaný kamenný val. Ku keltskému osídleniu patrili domy – polozemnice s ohniskom a zásobnice, v ktorých bol zachytený grafitový črepový materiál umožňujúci datovanie do obdobia 1. storočia pred naším letopočtom. Ukazuje sa, že oblasť Uhorskej brány bola už v staršej dobe železnej dôležitou križovatkou významných starovekých ciest – jantárovej a dunajskej cesty, ktoré mali kľúčový význam pre obchod tej doby.

Keltské hradisko na Braunsbergu

Dunajské lužné lesy pri Hainburgu – pohľad z Braunsbergu

Hundsheimer Berg, v popredí Schlossberg so zrúcaninou stredovekého hradu

Literatúra

Bizubová, M., Kollár, D., Lacika, J., Zubrický, G.. *Slovensko-rakúsko-maďarské Podunajsko*. 1. vydanie, Bratislava 2000: Dajama, 27- 48, ISBN 80-88975-18-2
Urban, O.H.. *Ausgrabungen am Braunsberg*. In: Katalog Archeologie in Hainburg. Ausstellung im Wienertor Museum, Wien 1990, 13–20 In: <http://www.hradiska.sk/2013/01/hainburg-braunsberg.html>
http://sk.wikipedia.org/wiki/Hainbursk%C3%A9_vrchy (júl 2013)
http://sk.wikipedia.org/wiki/S%C3%BAbor:Braunsberg_and_Donau.jpg (júl 2013)
<http://www.hradiska.sk/2013/01/hainburg-braunsberg.html> (júl 2013)
http://www.univie.ac.at/Mineralogie/docs/geologie_hainburg.pdf (júl 2013)

Lokalita: **Neziderské jazero**

Základné údaje o lokalite

Okres: Neusiedl am See, Spolková krajina
Burgenland

Geomorfologická jednotka: Malá dunajská kotlina

Geologická jednotka: neogénna panva

Prístup: Jazero leží približne 50 km JZ od Bratislavy. Dostaneme sa tam cez prechod v Jarovciach (smer Viedeň) po ceste A 6/ E 58, A 4/ E 60. Na breh jazera v Purbachu treba použiť vjazd 43 a cestu B 50. Prístup aj z mesta Neusiedl am See,

GPS súradnice: 47° 54' 18"N, 16° 44' 48 "E

Charakteristika lokality

Neziderské jazero (po nem. Neusiedler See, maď. Fertő) je plytké bezodtokové jazero na hraniciach Rakúska a Maďarska, v nadmorskej výške 115 m n. m., s rozlohou 320 km², max. hĺbkou 2 m. Je slabo slané. Z geomorfologického hľadiska leží v Malej dunajskej kotline. Povodie jazera má rozlohu 1 120 km². Severojužná dĺžka jazera je 36 km, šírka sa pohybuje medzi 6 až 12 km. Výška zemského zakrivenia medzi Neusiedl am See a Morbischom am See je 9,6 m, takže nevidno z jedného konca na druhý. Rakúska časť je súčasne najväčším jazerom v Rakúsku. Jazero má približne tvar obuváku. Severná tretina sa nazýva Neziderská zátoka (Neusiedler Bucht), užšia časť sa nazýva Illmitzer Seeenge a úplne na juhu leží trstinou zarastené Silbersee.

Jazero je popri Balatone jediné stepné jazero v Európe. Vyznačuje sa tým, že je obklopené pásom trstiny, veľmi malou hĺbkou, miernym a veterným podnebím.

Jedinečná fauna a flóra sú chránené dvomi národnými parkmi – Neziderské jazero – Seewinkel a Fertő-Hanság, ako aj tým, že je od roku 2001 zapísané do zoznamu svetového dedičstva UNESCO.

Neziderské jazero je zvyškom oceánu Tethys.

Západné brehy jazera zarastajú rozsiahle porasty trste obýčajnej

Pred 20 miliónmi rokov došlo k poklesávaniu územia medzi vznikajúcim Alpsko-Karpatsko-Dinárskym horstvom. V dôsledku tohto poklesu začala vznikať dnešná Panónska panva. Poklesnuté priestory sa spojili so sústavou paniev Tethys vyplnených morskou slanou vodou. Po poklesnutí hladiny mora pred asi 11 miliónmi rokov bola Panónska panva v podstate už brakické jazero, označované často ako Panónske jazero. Obsah soli klesal, ako postupne sedimentoval. Na konci poslednej ľadovej doby pred 13 tisíc rokmi sa uvoľnil Dunajský ľadovec a pri poslednom posune sa utvárali dnešné sedimenty v panve Neziderského jazera. Z historických prameňov je známe, že jazero v rokoch 1811-1813 čiastočne a v 1867-1871 úplne vyschlo.

Iné zaujímavosti

Národný park Neusiedler See – Seewinkel (Jazerný kút), založený v roku 1993 patrí s rozmanitosťou druhov k jednej z najvýznamnejších oblastí s chráneným vtáctvom v Európe. Otvorená krajina v oblasti Jazerného kútu, hustá sieť komunikácií a potrebná infraštruktúra v národnom parku ponúkajú návštevníkom úchvatné prírodné zážitky: Väčšina z viac ako 300 druhov vtáctva sa tu dá pozorovať ďalekohľadom alebo voľným okom vo voľnej prírode. Celoročne otvorené informačné centrum v národnom parku je nielen miestom stretávania sa hostí so záujmom o prírodu, ale tiež centrum výstav a rôznych podujatí organizovaných v národnom parku. Návštevníci sa môžu zúčastniť exkurzií v niektorých oblastiach, alebo získať tipy pre individuálne prírodné zážitky. Na špeciálnych detských exkurziách putujú malí prírodni dobrodruhovia vybavení ďalekohľadom, pinzetou a lupou na močariská a pastviny, aby skúmali vodné chrobáky, žubrienky, volavky a mnoho ďalšie prírodné fenomény.	Národný park Neziderské jazero – pohorie Leitha Tento kúsok prírody v okolí Neziderského jazera patrí k jedinečným oblastiam. Nikde v Európe totiž nenájdeme na niekoľkých kilometroch také prirodzené zmiešané lesy na vápenci, suché trávky s vnútrozemsky ovplyvnenou vegetáciou, neobhospodárené močariská, bohaté, husté a mohutné trstinové porasty, nedotknutú riečnu deltu a stepné jazero. Malebná krajina Burgenlandu – v okolí Neziderského jazera
---	---

Literatúra

Bizubová, M., Kollár, D., Lacika, J., Zubrický, G. 2000, *Slovensko-rakúsko-maďarské Podunajsko*. 1. vydanie, Dajama, Bratislava, 27- 48, ISBN 80-88975-18-2

Reichwalder, P., Jablonský, J., 2003, *Všeobecná geológia 2*. Univerzita Komenského, Bratislava, s. 322

http://sk.wikipedia.org/wiki/Nezidersk%C3%A9_jazero (júl 2013)

http://cyklo.hiking.sk/hk/ar/2102/hroznova_cesta_ceresnovych_kvetov.html (júl 2013)

<http://www.neusiedler-see.at/priroda.23.0.html> (júl 2013)

Lokalita: St. Margarethen

Základné údaje o lokalite

Okres: Eisenstadt-okolie, Spolková krajina Burgenland

Geomorfologická jednotka: Centrálné Alpy, Litavské vrchy Viedenská kotlina

Geologická jednotka: kryštalikum mezozoikum, terciér

Prístup: St. Margarethen leží cca 60 km od Bratislavy. Dostaneme sa tam cez hraničný prechod Jarovce po ceste E 58/50/52 popri mestečkách Pandorf a Purbach am Neusiedler See. Rímsky kameňolom sa nachádza asi 2 km východne od St. Margarethen, smerom na sever od cesty Rust - St. Margarethen.

GPS súradnice: 47° 48' 11" N, 16° 36' 23" E

Charakteristika lokality

Pri obci **St. Margarethen** sa nachádza jeden z najstarších a najvýznamnejších lomov v Európe – rímsky kameňolom. Rímsky lom s mohutnými skalnými útvarmi, špecifickou panonskou suchou klímou, kolóniami netopierov a jedinečnou flórou a faunou, je aj z ekologického hľadiska kľúčovou lokalitou. Okrem rímskeho lomu sa tu nachádza ešte lom Hummel a južne od neho lom Kummer. Už viac ako 2000 rokov sa v lomoch roztrúsených pozdĺž Litavských vrchov (Leithagebirge) ťaží organogénny vápnitý pieskovec a riasový vápenec, ktoré sa využívajú ako stavebný kameň pri rekonštrukcii historických budov, okrem iného aj dominanty Viedne – katedrály Stephansdom. Vápnitý pieskovec zo St. Margarethen sa často objavuje aj v novovekej Bratislave a na západnom Slovensku. V lome St. Margarethen stavebný kameň ťaží už od roku 1732 firma Gustav Hummel GMBH & Co. KG. Objem ťažby v súčasnej dobe je maximálne 500 m³/rok. Stavebný kameň prichádza na trh vo forme blokov o veľkosti 1 - 4 m³ a väčších, je žltá až okrová sfarbený a rozoznávajú sa jeho dve odrody. Prvá z nich uplatňujúca sa v stavebnej praxi, je nehomogénna s početnými skamenelinami, druhá varieta je homogénna, jemnozrnná, iba s ojedinelými makrofosiliami a je vhodná pre sochársku tvorbu.

Otváracie hodiny:

Prehliadky pre skupiny sú možné kedykoľvek v rôznych jazykoch na požiadanie (Kameňolom je prístupný iba so sprievodcom)

prehliadky v nemeckom jazyku: máj + jún
piatok – nedeľa a sviatky: 10.30 a 15.30, júl
+ august

denne 10:30, september + október piatok –
nedeľa a sviatky: 10.30 a 15.30..

Vstupné (iba sprevádzané prehliadky):

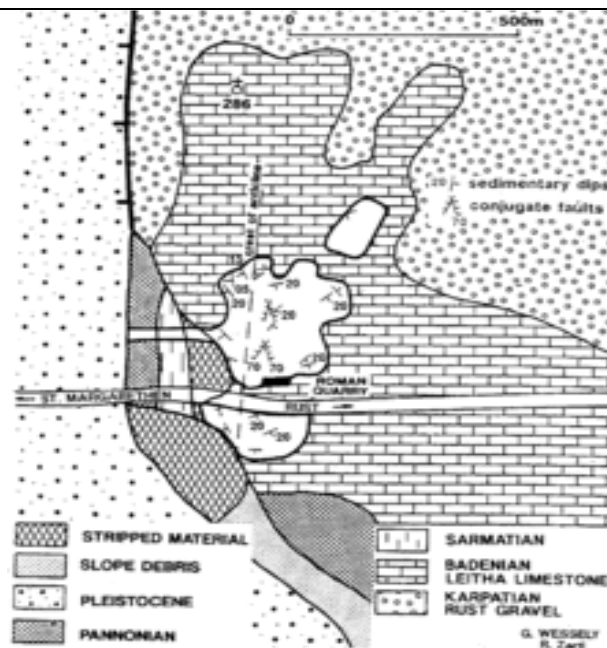
dospelí 5,5 €, zľavnené 4,5 €, školské triedy
4 €

Kontakt:

Römersteinbruch Betriebe GmbH
7062 St. Margarethen
T +43 (0) 2682 / 63004-402

Jadrom kopca Rust sú alpské metamorfované horniny, na ktorých ležia neogénne vápnité pieskovce. Formáciu vápnitých pieskovcov možno priradiť k litavskému (riasový, litotamniový) vápencu. Základnou stavebnou zložkou pieskovca sú kostry červenných rias rodu *Corallinaceae*. Sedimenty sa ukladali v plytkej slanej lagúne západnej Paratethydy pred 15 – 16 miliónmi rokov (báden) v subtropických klimatických podmienkach.

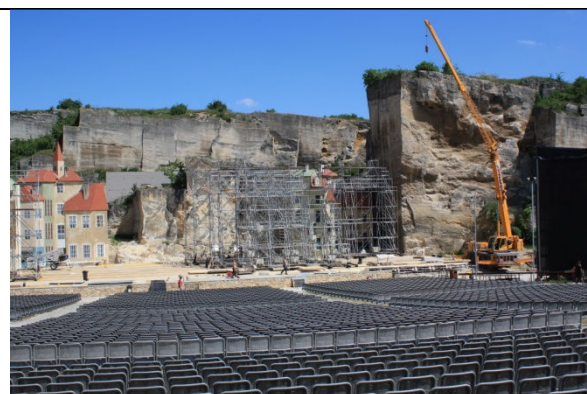
Skica geologického zloženia St. Margarethen (prevzaté z Sauer, R., Seifert, P. & Wessely, G. 1992, eds.)

Iné zaujímavosti

V roku 1959 bolo v lome St. Margarethen založené prvé sochárske sympóziu na podnet Karla Prantla.

Rímsky kameňolom St. Margarethen je známy aj svojimi nezabudnuteľnými opernými predstaveniami pod holým nebom. Pôsobivé kulisy tvoria ideálny rámec pre umelecký zážitok na najvyššej úrovni. Festivalová aréna v Rímskom kameňolome St. Margarethen je najväčším prírodným javiskom Európy. Koncertná sála pod holým nebom s rozlohou 7 000 m² a kapacitou 4 670 miest je už len vďaka svojej akustike a neopakovateľnej atmosfére ako stvorená pre operu.

Prírodný amfiteáter v St. Margarethen

Literatúra

http://de.wikipedia.org/wiki/St._Margarethener_Kalksandstein (august 2013)
http://sk.wikipedia.org/wiki/Sankt_Margarethen_im_Burgenland (august 2013)
<http://www.austria.info/us/discover-austria/st-margarethen-opera-festival-1530869.html> (august 2013)
http://www.geology.sk/doc/min_slov/ms_2010_2/MS_2_10_08_Pivko.pdf (august 2013)
<http://www.hummel-stein.at/hummel.htm> (august 2013)
http://www.ofs.at/sk/festivalovy_areal/ (august 2013)
http://www.pronaturstein.at/natursteine/st_margarethener_kalksandstein (august 2013).
http://www.saig.sk/materialy/saig_spravodajca_45.pdf (august 2013)

Lokalita: Königswarte

Základné údaje o lokalite

Okres: Bruck an der Leitha, Spolková krajina Dolné Rakúsko

Geomorfologická jednotka: Hainburské vrchy

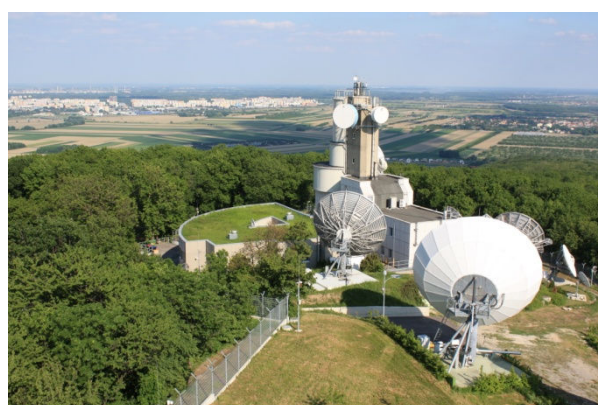
Geologická jednotka: jadrové pohorie

Prístup: Na vyhliadkovú vežu Königswarte sa dostaneme cez prechod Petržalka – Berg. V Bergu zaparkujeme na návrší pri kostole a vrátíme sa peši asi 200 metrov, kde pokračujeme po trase Európskej magistrály značenej kódom "07" a bieločervenými pásmi na lesnom poraste. Odbočíme doľava do kopca. Orientačným bodom je kríž s vďakou za ochranu pri tureckých nájazdoch. Neskôr uvidíme kaplnku Petra a Pavla vpravo na návrší a vodáreň vľavo. Cesta je dobre značená. Každých cca 300 metrov je vybudované odpočívadlo s lavičkou.

GPS súradnice: 48° 6' 55"N, 17° 1' 22 "E

Charakteristika lokality

Vyhliadková veža Königswarte je umiestnená na vrchu Hindlerberg (344 m n. m.), ktorý je najvýchodnejším vrchom Rakúska ležiacim v Západných Karpatoch za slovensko-rakúskou štátnou hranicou medzi obcami Wolfsthal, Berg a Edelstal. Je dobre viditeľná z Petržalky, kde tvorí prirodzenú dominantu pri pohľade na západ. Vyhliadková veža má symbolizovať strategické miesto v Stredoeurópskom priestore, ktoré tvorí územie medzi Viedňou a Bratislavou. Má slúžiť na stretávanie sa ľudí z východu a západu. Königswarte leží na historickom území, kde sa od roku 1958 nachádza vojenský objekt, ktorý mnohí považujú za meteorologickú stanicu. Vyhliadková veža predstavuje impozantnú drevenú stavbu, ktorá bola vybudovaná obcou Berg v roku 2001. Na vyhliadkovú plošinu vo výške 19,2 m vedie 120 schodov. Tento vrch už v minulosti slúžil ako pozorovateľňa pre mocnárov na cudzie alebo vlastné vojská, ktoré sa zoraďovali v pohraničnom území Rakúska. Napoleón z tohto miesta pozoroval svoje vojská pred bitkou pri Slavkove (Austerlitz) v roku 1805 a panovníci často toto miesto využívali ako vyhliadku pri vojenských prehliadkach.

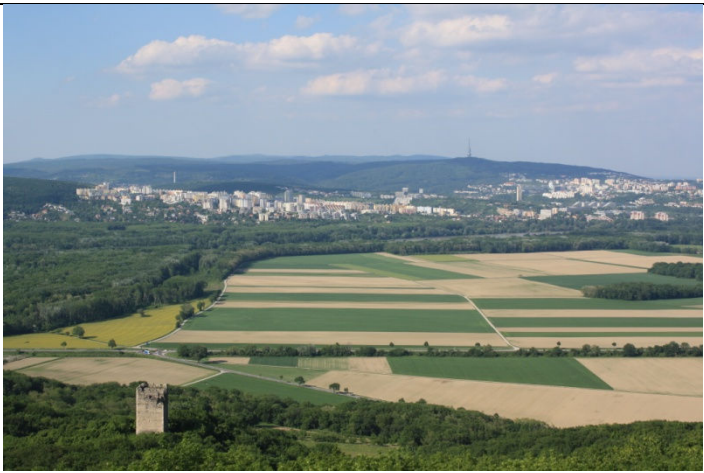

Königswarte

Z vyhliadkovej veže Königswarte je nádherný výhľad do okolitej krajiny. Západným smerom je pohľad na Wienerwald až po predhorie Álp s vrcholmi Schneeberg a Rax. Pri pohľade na východ vidíme do Maďarska, do najväčšej nížiny Zadunajska, Neziderské jazero, Národný park Donauauen (Dunajské luhy) a obilnicu Rakúska Marchfeld (Moravské pole). Ďalej možno vidieť rakúske „mini“ Karpaty (Hundsheimer/Hainburger Berge), Devínsku bránu, Devínske Karpaty, Pezinské Karpaty v okolí Bratislavy (aj Pajštún). Taktiež vidno veľkú časť Bratislavy od Devína, cez Dlhé diely, Mlynskú dolinu, Machnáč, Staré Mesto až po Petržalku.

	Na vyhlíadke sa zastavil v roku 1189 cisár Friedrich Barbarossa, a prvý uhorský kráľ, ktorý bol korunovaný v Bratislave – Maximilián, sa tu potešil pohľadom na ríšu v roku 1563. Strategický výhľad ocenil aj cisár Napoleon v roku 1805.
Fontána v Bergu	

Iné zaujímavosti

Hrad Pottenburg – zrúcanina hradu, na ktorú vedie trasa z obce Wolfstahl. Hrad dal postaviť začiatkom tisícročia (okolo rokov 1050-53) gróf Poto z Pottensteinu. Mal slúžiť ako pevnosť proti maďarským nájazdom. Maďarom odolal, ale v roku 1529 ho výrazne poškodili Turci. Postupne z neho odchádzali aj poslední obyvatelia, až spustol. Hrad však nevyzerá tak, ako keby bol už poltisícročie opustený. Dominuje mu vysoká možno 30 metrová veža v tvare pravidelného hranolu. Veža je pomerne zachovaná – prístupné je jej temné pivničné prízemie. Z Pottemburgu vedie červeno značkový turistický chodník až na vyhlídkovú vežu Königswarte (cca 30 min.).	 Zrúcanina hradu Pottenburg (dole vľavo) a pohľad na Bratislavu z Königswarte Berg – obec v bezprostrednej blízkosti bratislavskej Petržalky, má iba 674 obyvateľov. Pôsobí mimoriadne útulným dojmom. Nachádza sa tu zaujímavá fontána zo sklenených tabúl. Má názov Dreilanderbrunnen, čiže Studňa troch krajín. Čistota vody má symbolizovať priateľstvo troch národov, ktoré žijú v bezprostrednom susedstve. Podľa vety na záver však také priateľstvo môže byť aj krehké a ľahko zraniteľné.
--	--

Literatúra

Bizubová, M., Kollár, D., Lacika, J., Zubrický, G.. *Slovensko-rakúsko-maďarské Podunajsko*. 1. vydanie, Bratislava 2000: Dajama, 27- 48, ISBN 80-88975-18-2
<http://mojerakusko.sk/vylety/koenigswarte> (júl 2013)
<http://sk.wikipedia.org/wiki/Hindlerberg> (júl 2013)
<http://ulica.tupolevova.sk/tipy-na-vikend/pesia-turistika/rozhada-knigswarte-a-hrad-pottenburg-2> (júl 2013)